

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 23.

V Ljubljani, v soboto 29. januarja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 28. januarja.

Zbornica poslancev

pričela je danes svoje zborovanje. Poslanci so že k tej prvi seji prišli v nenavadno polnem številu. Ker je predsednik dr. Smolka vsled prehlajenja nekoliko zamolkel, predsedoval je prvi namestnik grof Clam-Martinic. Novo izvoljeni poslanci so storili obljubo, med njimi notranjski poslanec dr. Ferjančič slovenski, goriški poslanec prošt Jordan pa italijanski.

Raznih vlog, predlogov, peticij itd. je došlo toliko, da je njih naštevanje trajalo skoraj celo uro. Med njimi je bilo tudi naznanilo, da je bivši minister baron Pino odložil svoje poslanstvo za deželo Koroško in se je vlada naprosila, zaradi nove volitve potrebno vkreniti. Vriš je bil v zbornici tako velik in govoričenje tako živahno, da je bilo težko umeti zapisnikarje.

Izmed ministrov se je prvi oglasil naučni minister Gautsch, ki je odgovarjal na neko interpelacijo českých Nemcev, v kateri so se pritoževali, da je bil v nekem nemškem kraju, menda v Schüttenhoffen-u, za krajnega šolskega nadzornika izvoljen mož, ki nemški ne zna. Minister je opomnil, da obstoje zaradi šolskih nadzornikov na Českem posebne postavne določbe, in da je deželnemu šolskemu svetu naročil, se strogo držati zakonitih določil in tudi na to gledati, da okrajni šolski sveti ne bodo dalje poslovali, kakor traja postavna doba, in da se o pravem času ponovno volitve.

Okoli četrt na eno prišel je dnevni red na vrsto in je bil predlog gledé posledobnega dovoljenja nekega zneska za deželnoobrambo ministerstvo izročen budgetnemu odseku. Potem je začel dr. Jaques vtemeljevati svoj predlog gledé odškodovanja nedolžno obsojenih kaznjencev. Poslušal ga je le malo kdo, ker se pri prvem branji reč meritorično ne rešuje, ampak se le v pretres izroča odsekom; pa Jaques se posebno rad skazuje z dolgimi govori, in ker ga poslanci niso radovoljno poslušali, hotel jih je prisiliti k opozornosti in je prosil pred-

sednika, naj zaukaže mir, ker sicer ne more govoriti. Grof Clam je vsled te prošnje sicer pozvončkal in priporočal poslancem, da naj bodo tiho, pa šunder se je še le polegel, ko je večina poslancev šla iz dvorane in jih je le peščica ostala v zbornici, ki je poslušala govornika. Za njim je o ravno tej zadevi, pa z enako majhnim ali še manjim vspehom, govoril dr. Roser, ki bode imel za to točko vtemeljevati tudi še svoj predlog gledé osnove nekakega središnega zdravstvenega urada po zgledu pruskem. Predlog Jaquesov izročil se je v pretresanje kazenskemu odboru.

Na dnevnem redu današnje seje je tudi še vtemeljevanje Lienbacherjevega predloga o premembi hranilničnega regulativa, predloga Plenerjevega o vstanovi delavskih kamor in predloga Forregerjevega o premembi tiskovnega zakona. Ni verjetno, da bi bilo vse to že danes rešeno, zlasti je gotovo, da ne pridejo na vrsto peticije, ki kot zadnja točka stojé na dnevnem redu.

Verska šola v deželnih zborih.

Deželni poslanci vseh totranskih avstrijskih pokrajin so se te dni zopet povrnili na svoj dom in sedaj že zastopniki ljudstva v državnem zboru sedé. Krščansko ljudstvo jelo je prav živo zahtevati krščansko šolo za svoje otroke, do ktere ima natorno in zgodovinsko pravo nič manj, kakor božje. Cerkev, ktera je nekda edina ljudstva podučevala in vzgojevala, mora zopet svoje pravice dobiti nazaj, da se brez njenega vpliva krščanskih starišev otroci ne vzgojajo v drugem duhu. Postavna, na krščanska načela naslonjena država, ktera noče s svojimi krščanskimi državljani v vednem nasprotju živeti, se takemu opravičenemu zahtevanju dolgo ustavljati ne smé in ne more.

V naši katoliški Avstriji je liberalizem mastne zmage obhajal; v času divjega liberalnega plesa se je ljudstvu sovražni stranki posrečilo šole se polastiti, ji krščansko podlago spodnesti, ter na stroške

krščanskih prebivalcev samih svoje liberalne brezverske nazore po nji med narodi razširjevati.

Kar se je takrat v Avstriji zgodilo, ko so se nove šolske postave skovale, ni prišlo le od zunaj, dasi se je več šolskih moči iz Nemčije k nam poklicalo; to je bil nasledek notranje bolezni, malomarnosti njenih državljanov v verskem oziru, ktera bolezen se dá le polagoma odstraniti in ozdraviti. Nobena vlada in noben državni ali deželni zastopnik kar hipoma zbrisati ne more, ktere je vsekal tedanji sovražni duh krščanskim prebivalcem. Bolezen je bila znotranja, in tudi ozdravljenje more priti le od znotraj, izmed ljudstva. Ni nam misliti toraj, da nas bodo kakega lepega jutra naši poslanci kar iznenadili s prepotrebim darom verske šole. Mi si jo moramo sami po postavnem potu pridobiti, priboriti in zaslužiti. Veselo znamenje je, da se je verska šola po raznih deželnih zastopih prav resno zahtevati začela. Res je, da so taka zahtevanja pri sedanji liberalni državni upravi le še zamolkli glasovi posameznih, a prepričani smo, da so ob enem mogočni klici v verstvu zaspanim in kedar se ti predramijo in svojega prava zavedati začno, postali bodo taki glasovi dejanja, s kterimi bode morala računati vsaka vlada in nam ne bode treba zdihovati po tem, da bi nam ministerstvo nauka in bogočastja blagovolilo podariti krščanske šole, ker takrat se bodo šolske postave vravnale tako, da se bodo krščanskih starišev otroci vzgojevali in podučevali po krščanskih načelih. Takrat se pa tudi noben ošaben profesor več drznil ne bo, naši mladini svoje brezverske in nenravne nesmisli vsiljevati, kakor se je to tudi med nami po tistih, ki so sami po branji tako zvanih nemških klasikov in večletnem zanemarjanju vseh krščanskih dolžnosti ob vso vero prišli, le prevečkrat zgodi. Taka brezverska in breznačajna vzgoja naše mladine od nektore strani ves trud resnobnejših moči nemogoč dela, ter izreja nek inteligenčen, pa neveden proletarijat, ki vtegne še grozen vsemu obstoječemu redu postati, kakor nam enakih skušenj ravno dandanes med svetom ne manjka.

LISTEK.

U — V.

Izreden je, kaj ne da, današnjemu listku naslov, toda vsebina listkova pa prepotrebna. Da bode imel vsak naših prijateljev, ki se brigajo za slovenski pravopis, pri rokah varno vodilo, kedaj mu je pisati *u*, kedaj *v*, ponatisniti hočemo tu, kar o tem pravopisu piše gosp. prof. Marn v svojem preizvrstnem „Jezičniku“ I. leto (1863) na strani 59. in dalje. Ondi se namreč bere:

„Tovariš. Menda v malokterih besedah je v slovenskem pisanju toliko razlike, kolikor je je v tistih, ko so z *v* ali *u* sostavljene. Toraj so eni že svetovali, da pišimo vselej *u* — in celó predlog *u* namesti *v*, kakor pišejo tudi drugi Slovani.

Učenec. Šaj je tudi v najini knjižici brati zdaj vtolažena, vdana, zdaj utolažilo, udala; vzdigal, vtakani, vnuk, uzrokov, užigala itd.

T. Pisalo se je o tem mnogo že pred desetimi leti, in kar je pisal Metelko o tej reči v slovnici l. 1825, to je razložil tudi v „Novicah“ l. 1853.

U. Povej mi povej, kako je pojasnil to pisavo!

T. Metelko piše od *u* in *v* tako-le: „Nekteri ne vé, kdaj bi pred glagolom *v* in kdaj bi *u* pisal; in zato piše brez razločka v pomenu zdaj: vtaknem, vgasnem, vkradem itd., zdaj: utaknem, ugasnem, ukradem itd. Tukaj bi se lahko dosegla edinost in pravoslednost v pisavi po tem pravilu: piši *v* 1. kadar pomeni djanje v kako reč (ein, hinein), n. pr. vrinem, vtisnem, vložim itd.; 2. kadar pomeni na ali góri (takrat je *v* iz predloga *v*z): vložim (auflegen namesti vsložim), vzamem, vstanem itd. Sicer pa piši vselej *u*, ki večkrat nič drugega ne pomeni, kakor spolnjeno ali dovršeno djanje v dovršenih glagolih, n. pr.: ustopim, ulovim, ugledam itd. V tem ali unem pomenu dobiva ravno tisti glagol zdaj *u* zdaj *v*: utopiti (ersaufen), udariti (schlagen, perfectiv), in vtopiti (eintunken, einmengen), vdariti (einschlagen, auch perfectiv) itd. Iz tega se vidi, da vkradem, vmrjem, vkažem itd., ker se le spolnitve djanja naznanja, je z *v* napak pisano.“

Zastran predloga *v*, ki so ga nekteri spremenili hotli v *u*, pravi: „To premembo *v* v *u* tudi v samostojnem predlogu vpeljati se mi ne zdi varno, akoravno v pesmih to svobodo rad potrdim. Zakaj se mi predrzne premembe sploh nevarne zdé, si

je lože misliti, kakor jih tukaj v preozkem prostoru dovoljno razložiti.“

Te pravila so kratke in dosti gotove, in dasi ravno se je pozneje po raznih časnikih in knjigah mnogo o tem pisarilo, vendar nobeden boljših, krajših in bolj gotovih ni povedal, le sem ter tje so to reč pojasnovali. Kakor te pravila gotovega slovnicarja, tako so mi všeč izvrstni izgledi, ktere je v ta namen sostavil Janežič v svoji slovnici l. 1863.

U. Kaži mi jih, morebiti se bova po tem lože spridoma pomenkovala in saj v nekterih besedah do dobrega spoznala pravo pisavo.

T. Ondi se bere to-le: „Zastran pisave *v* — *u* gl. predlog *v*; sicer pa primeri še sledeče izgledé: Vreži mi tri križce v palico — ureži mi kruha; tatje so v hišo vlomili — ulomi mi vejico; v nogo se je vsek — usekaj mi palico; vstej mu stari dolg — uštel sem se; počakaj, da se voda v sod vteče — da se voda uteče; za župana so ga postavili — nabiro so ustavili; v kot se vmekni — umekni se sovražniku itd.“

U. Ti izgledi se kaj lepo vjemajo s pravili, ktere je bil dal Metelko deset let poprej v „Novicah“. Rad bi pa, da bi še midva se dogovorila o

Sicer smo s katoličanstvom v katoliških državah že tako daleč prišli, da se o njem po mnogih krajih še govoriti ne more, a v naši Avstriji temu ni še tako. V nekterih deželnih zborih čuli so se glasovi, kateri, kedar pridejo med ljudstvo, brez odmeva ostali ne bodo. Katoličani bodo spoznali, kam jih je nekdanji tako mogočni, zdaj pa čedalje bolj razpadajoči liberalizem pripeljal, in izvili mu bodo zadujo in največjo trdnjavo, ktere se še tako obupno oklepa — šolstvo iz rok, ter si ga bodo uravnali po svojih razmerah in potrebah. Med Tirolci, Čehi in Moravci je letos krepko donelo. Tirolci so se v deželnem zboru uprli novim medverskim šolskim postavam precej v začetku, zato še zdaj nimajo deželne, t. j. katoliške šole, ampak v njihovem šolstvu se vlada po nekem Hasnerjevem predpisu. Tem začasnim okoliščinam je sedanji energični minister bogočastja in nauka, dr. pl. Gautsch, skušal s tem konec storiti, da je Tirolcem ponudil nov šolski predlog, da bi po njem svoje šolstvo uravnali. Židovski-liberalni listi so kričali in jadikovali na vse grlo, da se s Tirolci preveč popustljivo ravna in se jim prevelike dobrote za šolstvo delé, dasi Tirolci sami niso s tem predlogom čisto nič bili zadovoljni, ker jim premalo varstva obeta v verskem oziru in so ga toraj zavrgli v zadnji seji deželnega zbora. Tirolci so v brezverskem šolstvu led prebili.

Šolske razprave na Tirolskem obračati so jele oči katoličanov drugih dežel na-se, da tudi ti zahtevajo svoje starodavne verske pravice postavno nazaj. Tako je med drugim v deželnem zboru Českem generalvikar in kanonik Hora 15. t. m. izrekel svoje veselje nad tem, da se je tudi med njimi v prvi vrsti govoriti začelo o verski šoli. „Ko so se nove šolske postave kovalé, djal je govornik, oziralo se ni čisto nič na verstvo, na versko vzgojo šolske mladine. On prizná velik napredek šolstva, kteremu se pa sicer ni čuditi, ako se pomisli, kolikanj ogromne stroške šola stane dežele in državo. Nasprotja in tožbe zoper prejšnjo uravnavo šol so vedno redkejše. Pomisliti je to tem bolj, ker prejšnja šola je le malo stala.

Ko bi se bilo nadzorstvo šol cerkvi pustilo, bi se bila mladina ceneje in bolje vzgojevala, in tudi potrebno znanje dobivala; katoliški veri se je pa tako malo prizanašalo, da so se vse katoliške farne šole v medverske, ali bolje rečeno v brezverske spremenile. In komu se je s tim največja krivica zgodila? Govornik pomiljuje protestante, še bolj pa katoličane, kterim se je še več odvzelo. Zato želi, da bi se v zorskem poročilu zaznamovalo, da, če se je komu krivica storila, se je to gotovo zgodilo katoliškemu prepričanju. Česki protestantje so se obrnili na deželni zbor s prošnjo za podporo svojih šol, ker v javne šole svojih otrok pošiljati ne morejo, ker se jim v dejanji zdé verske. On priznava, da se sem ter tje dobivajo čvrsti učitelji, h kratki pa poprašuje, da ako bi tudi taki verski učitelji bili, kar pa žalibog ni povsod: bi li tak učitelj v verskem oziru kaj storiti mogel? Učiteljem se knjige predpisujejo, v kterih ni pičice o kakem verskem prepričanju. Knjiga, ktera kaj več hrani v sebi, kakor racijonelni deizem (brezverstvo) se ne pripušča v šoli. Zagovarja se tako početje s tem, da se mora tudi na učence druge

vere ozir jemati, tako se n. pr. godi, da otroci v šoli še moliti ne smejo, ali k večjemu še „Oče naš“ in še tega prav po tihem. Zgodilo se je celó, da so se sv. razpela (križi) iz šol pometali itd.“ Govornik na dalje kaže na židovske šole, kterih je na Českem 105, in sicer večinoma po českih okrajih, ktere nimajo toraj le zgolj verskega namena, ampak imajo nalogo tudi ponemčevati. Kakor imajo toraj židje in protestantje svoje verske šole, take verske zahteva tudi on za katoličane.

V moravskem deželnem zboru potegoval se je pa za verske šole Brnski škof dr. Bauer med drugim tako-le: „Državna šolska postava določuje, da so vsi drugi predmeti, razun verouka, neodvisni od vsake cerkve in vsakega verskega izpovedavanja. Taka načela pa cerkev iz šole izpodrivajo in v nemarnost gojé. K večjemu veljala naj bi taka načela tam, kjer otroci raznih ver kako šolo obiskujejo, z ozirom na Moravsko pa, (še manj pa na nas, pis.), ktere prebivalci so z malo izjemo izključljivo katoliški, bi veljati ne smela.“

V Brnski škofiji so razmere med katoliki in nekatoliki kakor 97:5:2:5; niso li tu omenjene postavne določbe krivične? Ko je govornik omenil, da je celó v pedagogičnih knjigah marsikaj versko spodtakljivega, prestopil je na versko-nravno vzgojo, ktera se brez verskega podučevanja misliti ne dá. Kako se pa to v dejanji godi? Nikjer ni kakega predpisa, kakega zakona, kako se otrok versko-nravno vzgojevati ima. Vse to v zraku visi. Učitelj je verskega prepričanja, ali brezverskega. Ako je prvega, potem ga postava ovira v njegovem vzgojevanju, ako je pa drugega, brezverskega, potem je še hujše. Različnost v nazorih med svetnimi in duhovnimi učitelji poduk le zadržuje. Ni mogoče versko-nravno vzgojevati, ako se nima versko-nravni vpliv do mladine in ker ga duhovni učitelj res nima, je vse delovanje njegovo prazno. Svetni učitelji pa tudi nimajo namena, da bi versko-nravno podučevali, ampak le-ti so čestokrat udje neke posebne verske ločine, ktere pa država do zdaj še ne priznava. Najhujše je, ako si učitelj spričevalo dobi, da smé podučevati tudi v verouku. Tak je potem dve uri katoliški, dvajset ur pa brezverski, kajti v vsakem posvetnem predmetu se nahajajo verske vprašanja, kterih v nemarna razpravljanja priliko dajejo, da se v otroška srca kal brezverstva vcepljuje. Ure verouku odločene, ne zadostujejo. Da pa so šolske razmere dandanes še boljše, kakor bi se na podlagi šolskih postav misliti smele, je edina zasluga še družinske in starejšega učiteljstva vzgoje. S časom bi pa taka krščanska izročila izginila in tedaj bi gotovo žalostni morali časi nastopiti.

To so glasovi o verski šoli, kakoršni so se zopet to dōbo po deželnih zborih razlegali in mi jih prav z veseljem pozdravljamo, ker smo prepričani, da iskra, na tako važnem mestu in od takošnih mož vkresana, se bode tudi drugih vernih sre v katoliški Avstriji poprijela in toraj 20 milijonov katoličanov ne bode trpelo, da bi nekteri brezverski profesorji njeno mladino pridili in napredek dobrih moči ovirali, ktere vedó naš verski in narodni čut spoštovati in človeštvo do omike in sreče pripeljati.

Vémo, da bode ravno šola, za ktero se bodo naši zastopniki v državnem zboru najhuje poprijemali — z našimi nasprotniki. Tam in v deželnih zborih se ima in se bode osoda prihodnjega šolstva odločila.

Ni nam ležeče na tem — še manj pa namen — da bi s temi vrsticami nameravali hujskati proti obstoječim šolskim postavam, ampak resnici pot pripravljati. Hočemo do krščanskih šol priti, moramo prej spoznati, kje napaka tiči. — K temu nam daje povod le tolikokratno beganje naše mladine od strani tistih, kteri pod krinko omike in like jej brezverska in nenravna načela v srca sadé, da se čedalje bolj odtujaše svojim domačim in svojemu narodu, ter tira v časno in večno nesrečo. Pripravljati želimo naš rod na tisti čas, kteri, upamo saj, ni več daleč od nas, ko se bode krščanska mladina tudi le krščansko vzgojevala.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. januarija.

Notranje dežele.

V *tirolskem deželnem zboru* oglašil se je pri debati o novi šolski postavi tudi Briksenški škof, dr. Simon Aichner. Visoki gospod se je jako čudil drznosti nekterih liberalnih listov, ki so o novi šolski postavi našli koncesije katoliški cerkvi in to še večje, kakor pa jih dovoljuje državna šolska postava. Prav nič bi ne škodovalo, pravi dr. Aichner, če bi se bilo v okvirju državnih šolskih postav nekoliko več prostora sveti veri odmerilo. Toda ker se vlada ne umakne iz svojega stališča, res ne vem, zakaj bi se mi umikali iz našega. Papež in škofje so avstrijske šolske postave zavrgli in vlada naj od nas konservativnih mož nikar ne pričakuje, da bomo svojim načelom nezvesti postali. Prav radi bi sklenili častno pomirje, toda s takimi šolskimi postavami pa to pač ni mogoče in za to bomo rajši čakali. Kakor je škof obsojal načrt nove postave iz cerkvenega stališča, tako so ga zametovali laško-tirolski poslanci iz narodnega. Poslanec Debiasi je rekel, da ga srce boli, ker ne more za te šolske postave glasovati in to zaradi svoje laške narodnosti ne. Na vlausko resolucijo gledé laškega podučnega jezika se ni nihče oziral pri sklepanji nove šolske postave, in Tridentinsko okrožje še sedaj nima lastnega šolskega sveta, kakor se je lansko leto to zahtevalo. Pravne razmere ubogih učiteljev so tudi še vedno neuravnane. Iz vsega sledí, pravi govornik, da se bode morala tirolska pokrajina administrativno ločiti, kajti Lahi bi se v šolskih postavah z vlado in z duhovščino prav lahko sporazumeli. Kakor je iz vsega videti, načrt nove šolske postave na Tirolskem nikomur ne vgaja — ne liberalcem, kajti tem je preveč verski, ne katolikom, ker ni prav nič katoliški in ne Lahom, ker se ne ozira na njihove narodne težnje. Edina vlada je menda z njim zadovoljna.

Dr. Schmeykal izdal je v imenu odstavljenih nemških deželnih poslancev na Českem sledeč *manifest* dotičnim volilcem: „Nemškemu narodu na Českem! Deželni zbor česki preklical je v svoji seji dné 25. t. m. mandate Vaših poslancev, ktere ste jim Vi izročili. Vam samim prepuščamo, da preiskujete povod temu soglasnemu sklepu in ga presodite, ali je v soglasji s postavo in z običaji ali ne. Mi smo jako zadovoljni, da se Vam bo sedaj ponudila prilika, vse tiste stotine resolucij in zaupnic, kar ste nam jih ves čas poslali, odobrovaše naš izstop, ob novih volitvah dejanski potrditi. Od Vas

nekterih besedah, ki se tolikrat in tolikanj različno pišejo.

T. Naberj jih, in poskusila, si bova si jih kolikor toliko razložiti.

T. Da se sostava s predlogi more spoznati, je poprej treba vedeti, kaj pomenijo predlogi posamezno; v ta namen pogledjva Janežičevo slovnico (1863) in beri, kar je ondi brati o sostavah z *v-*, *u-*, in *ez-*!

U. „V (= nemšk. ein —, hinein —, lat in) pomenja devanje ali prestavljanje iz kraja v kraj, posebno v znotranji del in se loči od ne-ločljivih predlogov *u* — in *ez* —: včlovečiti se, vdlati, vdeti, vdihniti, vdolbsti, vgnati, vgrizniti, vgnjezditi se, vkuhati se, viliti, vložiti, vpeljati, vpiliti, vpisati, vplesti, vpreti se, vrezati, vriniti, vsaditi, vvesti se, vsiliti se, vstaviti, vstopiti, vtakniti, vteči, vtisniti, vvesti, živati.“

T. Kaj piše o predlogu *u*-?

U. „U popolnoma različen od predloga *v* — v sostavah, naznanja sploh spolnitev kacega djanja, bodi si odvzetje ali umanjšanje, ubeg ali ustavljenje, ali pa kak drug učinek in se vjema z nemškimi prednicami *ab-*, *ent-*, *er-*, *ger-*, *von* - ali z latinskimi *ab-*, *de-*, *per-*: učesniti,

ubogati, ugoteti, ukrotiti, ulomiti, umanjšati, unesti, upeljati, ustaviti, uteči, — učakati, ubiti, ubrati, ugasniti, ugoditi, ugonobiti, ujasniti se, ukrotiti, umreti, upehati, uprašiti, usehniti, ustrašiti se, ustreliti, ušteti se, utolažiti, utoniti, utruditi.“

T. In kaj se bere o sostavi z *ez-*?

U. „Vz, pred trdimi soglasniki *es* (= nemšk. *empor-*, *auf-*, lat. *ex*) poménja vselej *mér* djavnosti na kviško, v ljudski rabi se mu je včas, *v*, včas *s* odbrusil; vzhajati, vzdigniti, vzdržati, vskipeti, vzeti — zbuditi (m. vzbuditi), vstati (m. vzstati), vstopiti se (m. vzstopiti), zleteti (m. vzleteti).“

T. Po teh in unih pravilih ti ne bo pretežko razsoditi, kdaj se ima *v-* in kdaj *u-* pisati, dasiravno je časi dvomno, in kakor Janežič sam pravi: „Včas je težko razločno dognati, kdaj bi trebalo pisati *v*, kdaj *u* v zloženih besedah, ker so se take besedice s časom zelo obrusile.“

U. Da se pa doseže edinstvo in pravoslednost v pisavi, se hočem ravnati po Metelkovih pravilih, ker se po njih smem precej prosto gibati in, kakor si mislim, pisati v toliko glagolih sedaj *v* sedaj *u*.

T. Res je, da se sme časi pisati zdaj to, zdaj uno, kakor si človek misli; vendar si posebej o teh predlogih pomni še tole: *v* in *u* sta bila v stl.

samostojna ali ločljiva, in sicer *v'* (in) s trdnim polglasnikom ali *j e r o m'* (kakor *s'* in *k'*) in z naslednjim toživnim — na vprašanje *k j e?* in *u* (apud) z rodivnim sklonom, kakor ga imajo še sedaj, p. Čehi, Hrovatje i. dr. Mi Slovenci smo ga v tem pomenu zgubili in rabimo namesti njega *v* ali *pri* s skazavnim. V sostavah se vjema *u* velikrat z grškim *a-* (privativum), in tako se dá razlagati nektera beseda, p.: *ubog*, *ubožen*, *ubožnost*, *ubožati* — ravno nasprot besedam: *Bog*, *bogat*, *bogastvo*, *obogateti*; *uima* (calamitas, Wetterschade am Getreide) iz *u* in imem; *utek* (Eintrag der Weber) iz *u* in tkati, kar se potke, pri tkanji pogubi, po moji misli, v pomenu *ver-*, *ent-*, sicer bi se moglo pisati *vtek*, kar se vmes *vtke* ali *s*

¹⁾ V stari cirilski azbuki ste bili dve pismeni za dvojni polglasnik, ktere smo v novi abecedi zgubili. Metelko je hotel vsaj eno vpeljati, pa se ni dalo. Ker lastnih znamenj ni v sedanji pisavi, sem znanval doslej, razun nekterih tujih pogreškov, terdi polglasnik *z'* — ker ravna čerta kaže terdobo sama po sebi — in mehki *z'* — ker se uda in svojega pismena nekako oklene. — V slovnicih se uni imenuje *jer*, ta pa jerek. Učeni slovanski in nemški jezikoslovci znanvajo *jer z'* in jerek *z'*, časih *jer z'* in jerek *z''*; ali pa, kakor Miklosič in mnogo drugi: *jer z u* in jerek *z i*, — Taka se nam godi, ker smo pravo znamenje zgubili!

je odvisno in od Vaše stanovitnosti ter edinosti, kako da se Vam zasluži osoda na Českem. Dokažite, da se Vaša narodna zavest ne opira na kake temne čute, temveč na določni in jasni razum. Ostanite zvesti, razločite, kake so besede in kaka dejanja, ki cikajo na sporazumljenje. Ne dajte se zapeljati ne po sladkih besedah, ne po prošnjah, katerih se Vam ne bo nikjer manjkalo. Delajte tako, da Vas svoje dni zgodovinska tehničarica ne bo našla prelahkih, temveč da Vas spozná vredne deleža pri velikem nemškem narodu. V Pragi 26. januarja 1887. Po naročilu Vaših dosedanjih poslancev. Dr. Schmeykal.

— Manifestu pritrdimo tudi mi. Nemško ljudstvo naj le odloči, kdo ima prav, ali poštene Čehi, ki želijo s sodeželani mirno živeti ter jim dati in pustiti, kar jim gré, ali pruski nemško-česki kričaji. To bodo lahko razločili, če svoje narodne zavesti ne bodo opirali na temne čute (prusaske, izdajalske namene), ampak na jasni razum. Dobro! Ne dajte se zapeljati ne po sladkih besedah, ne po grožnjah, katerih se Vam od prusijanov ne bo manjkalo. Delajte tako, da Vas svoje dni zgodovinska tehničarica ne bo našla prelahkih — le pleve avstrijske.

Vnanje države.

Na *Srbskem* vlada hud boj med sedanjo naprednjaško vladi prijazno stranko in med radikali, ki so — kar ni posebno častno za nje — v zvezi z roparji. Načelnika roparske čete, ki si po krivem prideva ime „hajdukov“, sta bila dva brata Soldatovič. Vlada je vse svoje sile zbrala, da bi se najprvo obeh Soldatovičev polastila, potem bi pa še ostalo četo vničila. Eden Soldatovičev je kmalo poginil. Padel je v ljutem boju z roparji, drugega so pa vjeli in ga imajo v Belogradijski trdnjavi zaprtega. Gledé ostale roparske čete se je pa vlada hudo zmotila, če je mislila, da jo bo tako lahko uničiti, kajti pokazalo se je, kar je vlada poprej samo sumnila, da so roparji v najtesnejši zvezi z radikalno stranko, ktera jim daje varno zavetje in vsakojako potuho. Duhovnika v Venjaninu je imelo prebivalstvo na sumu, da je izdal Soldatoviča orožnikom in so ga zaradi tega minuli teden sredi vasi ustrelili. Minuli teden so prijatelji Soldatovičeve bande napadli okrognega načelnika Valjevškega in so ga hudo ranili, ker je vstrajno, roparje preganjal. Še hujska osoda doletela je Moldovskega mestnega glavarja, ki je tudi brez usmiljenja hajduke preganjal. Napadli so ga ponoči in umorili. In še tedaj je imel toliko zavesti, da je strelil in tako jednega roparjev s seboj vzel v večnost, kamor sta se skupaj podala. — V Gradišnji prišel je po naključju eden roparjev gosposki v roke. Bil je tovariš jako nevarnega harambaše Mirkota, ktere ga bi bila gosposka rajši v roke dobila, kakor pa pet ali deset družih. Za to mu je gosposka obljubila 100 cekinov in pa vso kazeno odpuščati, če ji izdá svojega načelnika harambašo Mirkota. Ropar je bil takoj zadovoljen in je rekel, da njegovi tovariši vže drugi dan nameravajo poštni voz pri vasi Satonja oplentiti. Znano jim je bilo, (od kod, kdo vé?) da bo tisti dan pošta veliko svoto denarja vozila. Na to so roparja spustili, ki je šel takoj k svojemu načelniku; drugo jutro šla je cela četa roparjev na prežo. Poštni voz pridrdra, roparji ga napadejo in hud boj se vname, kajti v poštnem vozu so bili orožniki. Ropar izdajca skoči za svojega glavarja in ga zavratno ustrelil. Padlo je tudi več družih, nekaj so jih pa prijeli. Drugo jutro vrgel je Dunav truplo umorjenega izdajalca na suho. Ponoči so ga ženske pobitih tolovajev, ki so v vasi Satonja stanovale, napadle, umorile in v Dunav vrgle.

Ako je telegram, ki je iz Berolina ravnokar došel, resničen, je Rusija svoje zahteve gledé *bolgarskega vprašanja* že objavila. Rusija zahteva, da

naj sedanje regentstvo odstopi, da naj se nastavi novo ministerstvo z izrednimi pooblastili. V tem ministerstvu naj bodeta dva Cankovca. Za kneza se bo izvolil princ Jurij Leuchtenberg. Kar se pa armadnega urejevanja tiče, je to na vsak način notranja bolgarska zadeva, ktero naj novi knez sam uredi. Kakor smo že včeraj rekli, objavil je Cankov v Carigradu tudi svoje nazore, s katerimi pa veliki vezir ni prav nič zadovoljen. Vse, kar bi se tu moglo zgoditi, rekel je veliki vezir, bi bilo to, da bi se sprejel v vladarstvo eden Cankovcev, dva pa v ministerstvo, toda še to bi bilo jako tvegano. Bolgarski regentje so v Carigradu sporočili, da so takoj pripravljeni z ministri vred stavljene nasvete gledé vlade prevdariti, kakor hitro se jim bo predložilo kaj stalnega in se jim objavi ugoden prestolni kandidat. Preden se bo pa to zgodilo, sošli se bodo v Carigradu zastopniki velesil okoli zelene mize in bodo poskusili bolgarsko vprašanje rešiti, kakor mislijo, da bi bilo najbolje za ohranjenje evropskega miru in za razvoj bolgarske same. V to svrhu dale se bodo Dunajskemu, Petrograjskemu in Berolinskemu zastopniku identične instrukcije in se bodo razprave takoj pričele, kakor hitro se bo nadjati, da bi bil kak kompromis mogoč. No, ta menda ni več daleč, če je v začetku naveden telegram resničen. Danes pripelje se bolgarska deputacija v Carigrad in to bo menda poslednja postaja dolgotrajne krize, kateri bo kmalo sledila kolikor toliko ugodna rešitev vprašanja. Kakor tudi z druge strani čujemo, je Rusija res opustila kandidaturu Mingreleca, in to je bila, kakor se bo vsak spominjal, ena največjih zaprek.

Angleži se bodo vendar jeli *iz Egipta* umikati. Kakor je do sedaj načrt narejen, odideta 1. marca dve bateriji in 31. marca eden batalijon angleških ženistov domú. V kratkih presledkih na to umikali se bodo posamični pehotni oddelki. Inostrancem, ki so v Egiptu v uradniških službah, se je naznanilo, da se jim dosedanjí kontrakti ne bodo nič več obnovili, kedar jim potekó, pač pa lahko še na dalje v službi ostanejo, če jih veseli, toda pod pogoji, kakor domačini. Sodniki se bodo proglasili za neodstavljljive še le, kedar imajo že šest službenih let, ne pa, kakor sedaj že po treh službenih letih.

V Liverpolu so imeli 26. t. m. volitve. Stala sta si nasproti *Göshen* in pa Gladstonov kandidat Neville. Göshen je dobil 3211 glasov, Neville pa 3222 in je toraj za 11 glasov Göschena podrl. Ker pa trdijo, da 9 glasov ni bilo poštenih, so napravili nov škrutinj, čegar vspeh še ni znan. Poraz Göschnov je bil hud vdarec za kabinet. Volitve so bile namreč za spodnjo zbornico in bo moral prej ko ne Göschen odstopiti, kajti finančni minister brez sedeža v spodnji zbornici ni mogoč. Ta poraz je nov dokaz, da se bo Salisburyjev kabinet moral umakniti zopet Gladstonovemu.

Domače novice.

(Ugodno poročilo.) Nedavno je ministerski svetnik Wolf ogledoval Ljubljansko gimnazijo, da se prepriča o napredku slovenskih gimnazijalcev v raznih strokah, zlasti pa v nemškem jeziku. Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, glasi se dotično poročilo za naše slovenske učence prav ugodno, in se bode morda vendar enkrat doseglo, da se že skoraj tudi gimnazije v Celju, Mariboru, Gorici in Trstu vravnajo po zgledu Ljubljanskem.

(Pisateljskega društva) zabavni večer bo nočoj v Ljubljanski čitalnici.

tem pridobi. Tako tudi ušteti se (im Zählen einen Fehler begehen, sich ver zählen), upeči se (sich einbacken, d. i. an Größe verlieren), ustaviti (einstellen, d. i. abstellen, zum Stehen bringen, hemmen) itd.

U. Ravno ta beseda se tolikanj različno piše in bere sem ter tje: *vstav, vstava, vstaviti, vstanoviti in ustav, ustava, ustaviti, ustanoviti* — kako je to?

T. Vstati je prav za prav namreč *vzstati* — toraj pišem vselej raji *v-* (v pomenu lat. *in*, nemšk. *ein*, an ali *auf* —): *vstav (institutum)*, *vstava, vstanova (institutio)*, *vstanoviti*, ker *ustava* pomenu to, kar *odstava, odprava*. Smešno je pač brati tolikrat v knjigah in v pismih *utisk*, vpliv v pomeni *Eindruck*, *Einfluss*, kar vendar pomeni le *Abdruck*, *Abfluss*! Pisati se mora vsled danih pravil *vtis, vtisk (Eindruck)*, *vliv, vpliv, vték ali etok (Einfluss)*, kakor *vhod, vstop (Eintritt)*, *uhod, ustop (Ab- oder Rücktritt)*; *evod, vpeljava (Einleitung)* in *uvod, upeljava (odvod, odpeljava, Ableitung)*; *viti* ali bolje *vniti (intrare)* in *viti (evadere)*. Tako tudi *vniti in vžgati (incendere)* in *vžgati* — ker so glagoli z *v* lahko dovršivni in nedovršivni; *vzeti* — ker iz *vz* in *jeti*, *jamem*; *espeh* ali *ezpeh* iz *vz* in *peh* ali

speh, kakor *vzhod (Aufgang)*, *vstop (Auftritt)*, *vzrok, vrok* iz *vz* in *rok*, reči (*vročen, vrok incantamentum*). Iz tega vzroka pišem celó *vzor*, *zglede m. vzgled*, raji kot *uzor*, ker se mi zdi razlaga iz *vzirati* — *vzirati (auf — emporblicken zum Vorbild, Muster, toraj Ideal)*, ne pa iz *uzirati se (absehen, wegblicken)*. Tako bi se morebiti dalo ločiti *vdati se komu (vdan, vdanost)* in *vdati koga ali kaj*; *vstreti komu in vstreti ali prestreči koga*; *vbrati v kaj in vbrati ali pobegniti, t. j. pobegniti jo, vpirati se v kaj in upirati ali opirati se (upor, opor) komu ali zoper koga*; *prevdariti, prevpiti, vprašati (iz vprositi, interrogare)*, *vdeležiti se, vjeti (einfangen)* itd. — Časi se predlog *v* kar potegne k naslednji besedi in sklence z njo: *vravnati, vrediti v red deti ali djati*, *vnemaren, vkup, vselej (iz ves, vsa, vse)*, *vprek, vsled, vpričo, enovič, vedno (vedno ali jedno)*.

U. Stoj — stoj in nikar me ne vpregaj in ne vklepaj tako! Ti pač ne pomisliš, kako zlata je prostost in svoboda! Nikar me toraj ne vpeljaj v skušnjavo!

(O Diamantu na Žabjeku) čujejo se vedno bolj zanimive novice. Budapeštanska policija zvedela je po časnikih, da je v Ljubljani zaprt tat, ki se *Diamant* piše. Takoj si je mislila, da bi vtegnil to glasoviti tat Adolf Diamant biti, ki je nedavno iz Vidma na Laškem v Budapešt pisal. Da bi se prepričala, koliko je na tem resnice, poslala je njegovo fotografijo v Ljubljano. Dne 27. t. m. došel je v Budapešt odgovor, da je to že tisti tiček, ktere ga v Budapeštu iščejo. Iz tega toraj sledi, da se lopov ne imenuje Abraham, temveč Adolf. V Ljubljani na Žabjeku imajo pa še družega tiča, o katerem se je pisalo, da je Abrahamov brat Adolf, kar pa ni res. Ta drugi tiček, ki so ga vsled njegovega lastnega pisma (ktere ga je iz Vranskega Abrahamu v Ljubljano pisal in je prišlo preiskovalnemu sodniku gosp. Ravniharju v roke) na podlagi telegrafičnega povelja preiskovalne sodnije menda v Lukovci prijeli, kamor se je bil iz Štajerskega podal, imel je le krošnjarske bukvice na ime Adolfa Diamanta glaseče se, ktere mu je poslednji res dal, da je tem laglje sleparil po svetu. Le-ta se neki piše Janez Drašković in je tudi jako drzen tat. Večkrat so ga že tu in tam prijeli, toda vselej se je izkazal s sposojenimi bukvicami za Adolfa Diamanta, na kar so ga seveda vedno spustili, ker je policija Draškoviča iskala. Tako je nastala tudi govorica o Abrahamovem bratu Adolfu, ktere ga niti nima ne. Oba dva sta si le brata po svojem rokodelstvu, ker sta oba člana novodobnih mednarodnih rokovnjačev.

(Vabilo) k desetemu rednemu občnemu zboru čitalnice v Šiški, kateri bode dne 2. februarja 1887 (svečnica) ob 2. uri popoldne v novih čitalničnih prostorih v J. Knezovi prej Pospihalovi hiši (I. nadstropje). Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Poročilo blagajnika. — 4. Poročilo knjižničarja. — 5. Volitev odbora: a) prvomestnika, b) blagajnika; c) šest odbornikov. — 6. Posamezni predlogi.

(Čitalnica v Šiški) napravi slavnostno veselico v nedeljo dne 6. februarja 1887 v čast in spomin prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika v Koslerjevi zimski pivarni s sodelovanjem vojaške godbe c. kr. pešpolka baron Kuhu št. 17. Spored besedi je: Prolog govori g. Fr. Galle. — A. Förster: „Ave Marija“, poje mešani zbor s spremljevanjem vojaške godbe. — J. Kočijančič: „Njega nij“, možki zbor s bariton-solo in četverosplovom. — F. S. Vilhar: „Ustaj“, poje mešani zbor. — J. Kočijančič: „Spoved“, poje možki zbor. — „Zgubljena suknja“, šaloigra v enem dejanji, priredil A. Kržič. — P. n. člani Šišenske čitalnice so prosti vstopnine. Gostje plačajo 50 kr. za osobo. Začetek ob 7. uri zvečer. Kobilni udeležbi najuljudneje vabi Šišenske čitalnice odbor.

(Pedagogičsko društvo na Krškem) prosi vse tiste gospode pisatelje, ki imajo pripravljen kak spis za „Pedagogični letnik“, ktere ga bode izdalo imenovano društvo, naj istega blagovolijo kmalu doposlati. — Ob enem se gg. učitelji, (gospice učiteljice) in šolski prijatelji z nova vljudno vabijo, da v obilnem številu pristopijo k društvu, ker le z skupnimi močmi bode mogoče vrlo napredovati in obširen letnik izdati. Letni donesek je 1 gld. Odbor.

(Predpustne veselice), ktere priredi narodna čitalnica v Metliki za tekoče leto, se bodo vršile 2., 13., 20. in 22. februarja. Začetek bo vselej ob 8. uri zvečer. Odbor vabi k tem najuljudnejim.

(Ustrelil so je) Velikolaški orožnik I. Hribar s puško. Ker je bil varčen in je sploh jako redno živel, pravijo, da se mu je menda zmešalo.

(Razpisana) je služba davkarskega pristava na Kranjskem do 10. marca. Prošnje c. kr. finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani.

(Visoko odlikovanje.) Dr. Franjo Verbanic, vseučilišni rektor v Zagrebu, dobil je od papeža Leona XIII. po Djakovaškem škofu dr. J. J. Strossmayerju red sv. Gregorja Velikega zaradi možatega zagovora krščanskih načel proti bogokletnim napadom mladega dr. Spevca.

(Sto in dve leti) star umrl je nedavno v Lindaru na Istrskem kmet Jurij Jugovac. Mož je bil do svoje smrti zdrav kakor riba.

(V pokoj) šel je c. kr. poštni nadravnatelj v Trstu g. Hertaus in se mu je ob tem povodu izrekla cesarjeva zadovoljnost.

(Cesarjevič Rudolf) in visoka njegova soproga podala se hodeta v začetku meseca februarja v Opatijo.

(Za doktorja) promovirali so dne 27. t. m. v Gradci na univerzi tukajšnjega odvetniškega koncipijenta pri advokatu dr. Val. Zarniku, g. Matija Hudnika.

(Odkupljenci in črna vojska.) Marsikteri oče štel je pred nekaj leti rajši več stotakov, kakor pa da bi bil pustil svojega sina v vojake. Taki odkupljenci so bili potem vsakega vojaškega službovanja popolnoma oproščeni. Kaj pa je sedaj s takimi ljudmi, kolikor jih namreč še ni po 42 let starih, ko mora vse v črno vojsko, kar ima zdrave ude? Ali so oproščeni? Ne, niso! Vpisali se bodo prav tako, kakor vsak drug državljani. Toda, če bodo še v prvem naboru, se ne bodo porabili za dopolnjevanje vrzeli v stalni vojski, kajti od te so se odkupili, pač pa bodo opravljali v posadki razna pomožna vojaška dela, kakor je, recimo, naprava trdnjav, postrežba ranjencev, prevaževanje živeža itd. Toraj bodo kolikor toliko tudi vojaki, ki bodo imeli dolžnosti, kakor črnovojniki drugega nabora.

Telegrami.

Celovec, 29. jan. Za državnega poslanca namesto odstopivšega Pinota kandidira v slovenskih krogih poleg prof. Kleinmayra tudi deželni poslanec Muri.

Dunaj, 29. jan. „Pol. Cor.“ se iz Sofije sporoča: Bolgarska vlada odgovorila je visoki porti, da je pripravljena iz opozicije sprejeti jednega regenta in dva ministra, samo da se kriza dožene, takoj kedar bo visoka porta uradno predlagala prestolnega kandidata, kakoršnega bodo Bolgari lahko sprejeli.

Sofija, 29. jan. Kalčev je izročil vladi vse dosedanje akte o poslanstvu bolgarske deputacije in je takoj prejel novih naročil za poslanstvo v Carigrad, kamor je odšel.

Petrograd, 29. jan. „J. de St. P.“ piše: „S srdanjimi regenti in z bolgarskimi delegati so razprave nemogoče. Vendar pa vtegne Cankovega navzočnost delegatom v Carigradu pripomoči do pojasnil, na podlagi katerih, če jih bodo velesile podpirale, se bode dalo kaj storiti na podlagi ruskega programa in se bo dala sestaviti nova vlada, katero nam bo možno priznati in s katero bi vtegnili dalje pogajati se.

Berolin, 29. jan. Letos se bodo rezervisti v večem številu k vojaškim vajam sklicali, da se soznajajo z novo puško.

Bruselj, 29. jan. Gosposka v Loreni je dobila povelje do 1. aprila štirim novim pešpolkom prostor pripraviti.

Tuji.

27. januarija.

Fr. **Matiču:** Princ in princezinja Schönburg-Waldenburg, iz Snežnika. — Vogel, zasebnik, z Dunaja. — Kanton, Blumreich, Fillnascher, Hirschensohn, Kleiner, Teimer, Atlas, Krauss, Polaček, Eckstein, Gussich, Brüll in Engel, trgovci, z Dunaja. — Poltnig in Troplovitz, potovalec, iz Grada. — Dr. Linhart, e. k. okrajni zdravnik, iz Kočevja. — Kossler, inženir, iz Trsta.

Pri **Stonu:** Goldberg, Baum, Sinreich, Semen, Hula, Löwy, Pertz, Färber in Braun, trgovci, z Dunaja. — Romann in Nikolich, potovalec, iz Trsta.

Pri **Avstrijskem caru:** V. Levstik, učitelj, iz Vrh-nike. — Rant, trgovec, iz Polhovega Grada.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	747-87	— 9-6	brezv.	megla		
28. 2. u. pop.	746-63	— 2-2	sl. zap.	jasno		0-00
9. u. zveč.	748-63	— 5-8	sl. jzap.	"		

Zjutraj megla, potem jasno, zvečer zarija. Srednja temperatura — 5-9° C., za 4-6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	79 gl. 70 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	81 " 05 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 30 "
Akcije avstr.-ogerske banke	864 " — "
Kreditne akcije	277 " 50 "
London	127 " 60 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 07 "
Ces. cekini	5 " 98 "
Nemške marke	82 " 55 "

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Prave garantirane voščene sveče

in voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni (11)

Oroslav Dolenc,
svečar v Ljubljani.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarna Piccoli-ja
v Ljubljani.

prodaja se v malih steklenicah, kojim je vtisnjeno ime nje izdelovalca G. Piccoli, Ljubljana. Vsakej steklenici priložen je navod kako jo rabiti v slovenskem, nemškem in laškem jeziku, ovit z rožno-barvenim papirnim trakom, na kojem je videti postavno zavarovana znamka (angelj, znamenje lekarne Piccolijeve). Opozorjamo pred ponarejenimi izdelki, ki so brez vsake vrednosti! — Kdor protipostavno ravna, bo ostro kaznovan.

V steklenicah po 30 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolu, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (9)

Izvožno marcno pivo

v steklenicah (6)

dobiva se v pivovarni Janeza Perlesa v Ljubljani
v zabojih po 50 steklenic, steklenice z $\frac{5}{10}$ L.
" " 50 " " " $\frac{7}{10}$ L.

Katoliška tiskarna

Valvazorjev trg šte. 5

priporoča:

VIZITNICE

= v raznih oblikah =

Mitvaške liste

po niški ceni.

Kuverte
z firmo.
načrta, označi,
vatiša i. dr.

Službe si želi dobro izurjen organist in cerkvenik,

samec, v najboljših letih, zmožen godbe, tudi na gosli, in rokodelstva. Isti je tako službo že več časa opravljal. — Več pov. vredništvo. (3)

V čitalnični restavraciji

dobile se bodo v ponedeljek vsa-

kovrstne, jako okusne

klobase.

Posest Wertheimove blagajnice,

v kateri je vsaka reč varna pred ognjem in tatovi, je dandanes vsaki premožni osebi neogibno potrebna. Nikdo naj se toraj ne boji malih neznatnih stroškov, za katere si jo lahko omisli, in ki niso v nobeni primeri z nevarnostjo, v kateri je premoženje, če tisto ni v Wertheimarici shranjeno. Zarad tega prav vljudno vsakega povabim, da naj si tako blagajnico omisli, kdor jo namreč potrebuje. Imam jih vedno v zalogi.

Zastop ces. kr. privilegirane tovarne za Wertheimove blagajnice za Kranjsko ima

Franc Detter,

v Ljubljani, na Starem trgu nasproti železnemu mostu. (2)

Ravnokar na novo natisnjena:

„Dušna paša“

za kristjane, ki želé v duhu in resniel Boga moliti.

Spisal Friderik Baraga, nekdanji kaplan v Metliki, pozneje škof v severni Ameriki.

(Z dovoljenjem visokočast. ljublj. knezoškofijstva.)

je izšla v devetem natisu z jako razločljivimi črkami na ličnem papirju natisnjena, obseza 515 strani in velja v usnje vezana 1 gld. 30 kr., v usnje vezana z zlato obrezo 1 gld. 70 kr.

Kako potrebna in koristna je ta molitvena knjiga, nam pričajo mnoge izdaje; o dobroti pa nam jamči slavnoznega pisatelja ime.

Ravno v tej zalogi je izšla mnogostransko jako željena knjižica

Mašne bukvice,

to je: Molitve pri sveti maši in druge vsakemu kristjanu potrebne molitve.

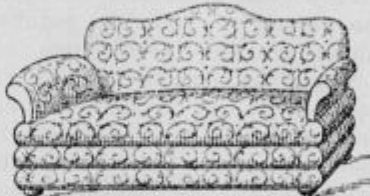
(Z dovoljenjem visokočast. ljublj. knezoškofijstva.) Trinajsti natis. — Knjiga obsega 316 strani.

Velja v usnje vezana 50 kr., v usnje vezana z zlato obrezo 70 kr.

Oboje knjige so naprodaj pri (11)

Janezu Klemenzu,

bukrovezu, florijanske ulice št. 38, in v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.

Da omogočim vsakemu omisliti si, kar je v vsaki sobi najpraktičnejše in najlepše, nastavl sem svojim divanom za malo časa nizko ceno

25 gld.

Moji divani preoblečeni so z modernim, trpežnim blagom, ki ne izgubi barve. Za dobro delo se jamči. Divani imajo pod sedežem predalo, a na zahtevanje izdelujem jih tudi brez istega. Resnim kupecem na deželi pošljem, če želijo, uzorce blaga franco. Gornja nizka cena velja le za malo časa, torej prosim, se pravočasno oglašati z naročili, za katerih najboljšo izpeljavo se jamči.

Anton Obreza,

tapecirar v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, n. pr. salonske garniture, žimnice, posteljne uloge itd., izdelujejo se po ceni, brzo in solidno. Poprave v mestu in na deželi prevzemam in izvršujem na občno zadovoljnost. (2)

Umetne

zobe in zobovja

ustavlja po najnovešem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.